

8091
11

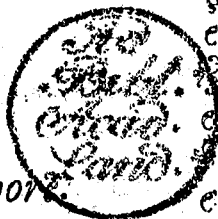
DE ACQVIREN-
DO RERVMDOMINIO
POSITIONVMIVRIDI-

carum

CENTVRIA.

Quam

D. O. M. author.

PRÆSIDE

NOBILI, CLARISSI-

MO, CONSULTISSIMOQUE, VIRO,

DOMINO FRIDERICO MARTINI I.V.D.

Sacri Cæsarei Palatij Comite, nec non Sac. Cæs.

Majest: & Sereniss. Austria Archiducum

consiliario &c. atque in peruetusta Fri-

burgensium Academia Professo-

re Canonum primario.

Publici exercitij causâ ventilandâ propo-
nit, tueriq; conabitur Pridie Non.

Sept: horâ, locoq; consuetis.

Paulus à Krasne Krasinski, Polonus.

FRIBVRGIBRISGOIAE,

TYPIS HELMLINIANIS.

M. DC. IX.

NOBILI DOMINO PAV-
LO à KRASNE KRA SINSKI HAS-
CE CONCLVSIONES EX VTRI-
usq; Iuris fontibus deductas
defensuro in amicitia
tesseram.

Scribebat

IOANNES ORDOLPHVS à SANDIZELL.

*IVs mēse & socialis amor, præclaraq; virtus
Quâ fulges, carmen pangere me faciunt.
Gratulor insignem quâ dat tibi gloria laudem
Tempore quæ multo parta labore tuo est.*

EIDEM DOMINO DEFENDENTI
IN CANDIDI AMORIS DEPOSITVM.

IOANNES HENRICVS RAVCH à VVINADEN.

Picturas alius Coi miretur Apellis.

*Miretur Phidias marmora sculpta manu
Tu mage mirandus qui doctæ ex mente Mi-
nerua*

Pervigili studio pulchrius edis opus.

ILLVSTRIET ADMO-
DVM REVERENDO DOMINO
DOMINO IOANNI à KRASNE KRASIN-
SKI, CATHEDRALIS ECCLESIAE GRACOVIEŃ, CAN-
tori Canonico. Præposito Stobnicen. Scholastico Kel-
cen. Gnesnen, Louicien. &c. Canonico. SACRÆ RE-
GIÆ MAIESTATI POLONIÆ à consilijs,
Domino & Patruo sibi summâ ob-
servantiâ colendo.

NOVELLOS agellæ mei in hac Archiducali Academia
Iurisprudentiæ studiis utcunq; excolti fructus, meri-
tissimò tibi offero, Illustris & Admodum Reuerende
Domine. Aura enim benignitatis & favoris tui
tanta semper elicit, ut me non modò hæc primitias, sed omnia
quibus vires meæ responderent, tibi debere existimem. Id huma-
nissima adhortationes prudentissimis consilijs referta, quibus ani-
mum meum erexisti, & ad pergendum in hac via eruditionis,
quam ipse maiorum vestigiis insistens felicibus auspiciis decurrif-
ses, confirmasti, haud iniuria sibi vendicant. Quod cum apud
me pro eo ac debeo attentiore animo expendo; si forte casu sopor ob-
repat, veluti Themistocles Miltiadis trophæis, exemplo tuo, (qui
doctrinâ & virtute nobis præluces) excitatus expergiscor, teq;
clarissimam faciem menti meæ præferente, inter obscuras difficul-
tatum nubes, certiore in hoc vasto Iuris Pelago cursum teneo.
Et hæc mihi semper magna quæ in te admirarer, visa fuerunt; sed
maiora

maiora pro tuâ incredibili beneuolentiâ in dies experior. Iam enim non tantum ea, quæ studiis meis commodo esse possent non minus prudenter quàm benignè demonstras, sed quò faciliorem ea progressum habeant, largissimum tua liberalitatis sinum, in menibilibus tale meritum, plenâ manu effundis. Quæ omnia me adstringunt & obligant tibi nexu, quem soluere quidem ob virium mearum imbecillitatem, non attentem: profiteri tamen, Cum optima beneficiorum custos sit memoria, & perpetua cōfessio gratiarum, velim & debeam. Proinde Seneca, Beneficium Inquenti, taceat qui dedit, narret qui accepit, obtempero. Et ecce profiteor, narroq; animo, ore, stilo, & Illustre tuum nomen in fronte huius litterarie exercitationis. (quâ inspectâ de cursu hactenus confecto benignum spero te Iudicem exhibebis) inscribo. Haud magnum hoc equidem fateor, sed à magno affectu cultus & obseruantia mea testimonium, quam hactenus constanti fide seruauim & seruabo quamdiu me hic Deus. Eum rogo venerorq;, ut te Illustris & Admodum Reuerende Domine, longum Reipubl. bono superesse velit. Dabam Friburgi Brisgaorum. Kalend. Sept. Annus Christiano. 1609.

Illustris & Admodum R. D. T.

Nepos obseruantissimus.

Paulus à Krafne Krasinski
LL. Studios.

POSI-

POSITIONES IURIDICAE

De Acquirendo Dominio.

SECTIO. I.

De natura Dominii.

THESIS I.

Vocabulum Dominij à domo dictum apparet: vel quòd olim non amplius latiusque fuerit dominium, quàm quod domus habitationisque nostræ finibus contineretur: A vel quòd ea, quæ propria & nostra sunt, domestica appellentur. A

A VVesenb. in parat. ff. de acquir. rerum Dominio num. 2.
B §. sui autem, institut. de hered. qualitat. & diffè.

II.

2. Dominium rectè definitur. Ius de re corporea perfectè disponendi, aut vendicandi, nisi lege aut cōuentione quis prohibeatur,

Bart. & Dd. communiter in l. si quis vi, §. differentia, ff. de acquir. possess.

III.

3. Dominij species etsi plures sint, cōmuniter tamen diuiditur in plenum seu absolutum, & minus plenum. Plenum est, quando proprietas cum usufructu est coniuncta. Minus plenum, quando ad vnum pertinet proprietas, ad alium usufructus.

Molina de Iustit. & Iure disput. 3. VVesenb. in paratit. ff. hoc tit. num. 4.

IV.

4. Posterioris duæ sunt species. A Directum, quod

est sine fructu cum spe tamen consolidationis; quale habet Dominus superior in rebus feudalibus vel Emphyteuticis, B vtile, quod est cum fructu; quale habet Emphyteuta & vasallus superiorem in usufructu recognoscens. C

A Bart. & Dd. communiter, in d. l. si quis vi Vvesenb. d. loco B l. 1. in fine ff. si ager vectigal. vel Emphyt. C l. possessores, C. de fundis patrimon.

V.

5. Vtile subdiuiditur A Quoddam enim subalternatur directo illudq; recognoscit; quale habet vasallus in bonis feudalibus. Quoddam verò non recognoscit directum, sed illud perimit, eique præfertur; quale habet is, qui rem alienam bona fide præscripsit. B

A Zasius in d. l. si quis vi, §. differentia, ff. de acquir. possess. num. 20, B Auth. nisi triennale, C. de bonis maternis.

VI.

6. Cognata seu affinia Domini, quæ aliquam cum eo habent similitudinem, sunt duo. Quasi Dominium; quod habet bona fide & iusto titulo rem alienam possidens. A Et ius in re specificum; quale Dominus pignoris, B & is qui habet retentionem seu exceptionem, non actionem. C

A Zasius d. loco nu. 27 Mynsing. in §. si quis à non Domino, institut. hoc tit. n. 3. & ibidem Schneideuy. §. Singulorum, n. 8. B l. nec creditores C. de pignor. actio. C l. & non tantum, §. veniunt, ff. de petit. heredit. Mynsing. in §. item Seruiana, institut. de actio. num. 37.

VII.

7. Causæ efficientes sunt duplices. Nam quædam à Iure naturali seu Gentium, quædam à Iure Ciuili originem ducunt.

§. Singulorum, instit. h. tit. & l. 1. in princip. ff. eodem. l. ex hoc Iure, ff. de iustitia & Iure.

VIII.

8. Finis Domini est - vt contentionum & litium scaturigines

turigines obstruantur; quòd communio rerum, sit discordiarum mater, A & vt oriandi occasio tollatur. Naturale namque vitium est, vt quod à multis possidetur, communiter negligatur. B

A l. cum pater, §. dulcissimis, ff. de legat. 2. & l. 1. ff. de usucap. B l. 2. C. quando & quib. quart. & gl. in l. 3. §. apparet, ff. de administ. tut. Aristoteles lib. 2. Politic. cap. 1.

IX.

9. Effectus in duobus præcipuè conspicitur. Primum est, quòd Dominus liberam re suâ vtendi fruendi facultatem habeat; quatenus iura permittunt. A Alterum est, quòd amisâ possessione, derur Domino rei vendicatio aduersus quosuis possessores. B

A l. in remandata. C. mandati. l. nemo externus, C. de Iudæis. B l. in rem, in princip. ff. de rei vendic. Vvesenb. in parat. ff. hoc tit. num. 12.

SECTIO. II. De Subiecto Domini.

I.

10. D Eus Ter. Opt. Max. titulo creationis, est plenissimè Dominus omnium rerum creaturarum: A & licet quarundam rerum creaturis mente præditis Dominium concesserit; multò tamen perfectiori modo illud ius dominationis apud eum remanet. B

A Molina de iustitia & iure disput. 18. B Ratio est, Dominium enim creaturarum ad certos & limitatos sese extendit usus; Dei verò Opt. Max. ad omnes, quicumq; excogitari possunt.

II.

11. Post Deum, soli homines intellectu, voluntate, & libero arbitrio præditi, Domini sunt capaces, non etiam cætera animantia ratione carentia, A quæ vt iniuriæ, sic & iuris incapacia sunt. B

A Proba-

A Probat^{ur} ex illo Genes. 1. faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram, & prae sit piscibus maris, volatilibus caeli, & bestiis vniuersae terrae: B si quis enim bestiam aliquam interficiat, non facit ipsi iniuriam, textus est in l. 1. §. 2. ff. si quadrup. paup. fecis. dic.

III.

12. Christus Dominus, quatenus homo, dono patris excellentiae, potestatem habuit super omnia temporalia, & ius in omnia creata: adeo ut absque cuiusquam iniuria usurpare sibi potuisset omnia mundi regna; illa tamen potestas cum possessione, usu, & administratione rerum temporalium, non fuit coniuncta.

Molina de iust. & iure disp. 28. & patet: ex 2. Ad Corinth. 8. illis verbis. Scitis gratiam Domini nostri Iesu Christi, quoniam propter vos egenus factus est; cum esset diues.

III.

13. Summus Pontifex, licet vicariam Christi Domini in terris obtineat potestatem; non tamen inde sequitur, eum Regalem, vel Imperialem in vniuerso orbe potestatem sibi usurpare posse.

Patet ex c. per venerabilem, extra; qui filij sint legit. & c. nouit, extra. de iudicijs. Couarr. in c. peccatum, Parte. 2. §. 9. nu. 7. Ratio est: Potestas enim illa Christi Domini ad temporalia, fuit in eo excellentiae, quam sicut & potestatem excellentiae in spiritualibus summo Pontifici non communicauit. Molina disp. 29.

V.

14. In temporalibus Ecclesiae bonis, vniuersalis quidem Iurisdictio, non tamen verum & absolutum Dominium summo Pontifici comperit. Proindeq; non licebit ipsi ad libitum de rebus Ecclesiae, sed ex rationabili tantum causa disponere.

Molina de loco post Caiet. 2. 2. q. 43. art. 8.

V.

15. Nec Imperator Romanus vteunq; sit legitimè electus, &c.

ctus, & per summum Pontificem confirmationis Coronam insignitus, tam quoad Dominium, quam quoad Iurisdictionem, supremus Orbis Princeps dici potest.

Couarr. in c. peccatum, parte 2. §. 9. num. 5. per l. mercatores, C. de commerc. & mercator. l. non dubito, ff. de capt. & postlim. reuer. l. 1. C. de Summa Trinit.

VII.

16. Amentes & Pueri ante usum rationis, verum habent rerum, quae ad ipsos legitimo iure peruenerunt, Dominium.

Ratio, Dominium enim in potentiis fundatur, hoc est, quod secundum se & naturam suam, natus quis sit, uti rebus per liberum arbitrium, quamvis liberum arbitrium, quoad usum sit impeditum. Molina. disp. 18.

VIII.

17. Idem de bonis & malis, Ethnicis & Christianis dicendum, A adeoque uti falsa eorum opinio reiicienda, qui existimant per peccatum lethale Dominium auferri à peccatoribus. B

A Roman. 13. Petri 1. cap. 2. & Ratio est. quemadmodum enim Deus tam bonis quam malis vitam dat, sic & ea quae ad vitae subsidium pertinent, facitq; solem suum oriri super bonos & malos, Matthaei. 5. B patet ex Concil. Constantien sess. 8. ubi articulus VVicleffi 15. qui habebat (Nullum esse Dominum civilem, dum est in peccato mortali) damnatus est.

IX.

18. Filij familiars sub patria potestate constituti, in bonis castrensibus vel quasi, proprietate cum usufructu coniuncta, A in aduentitiis, nuda proprietate, usufructu ad patrem spectante, gaudent. B

A l. 2. & 3. C. de castr. pecul. & l. pater §. seruus, ff. de castr. pecul. B l. cum multa, & l. cum oportet, C. de bonis quae liber.

B.

19. Serui

X.

19. Serui de Iure ciuili, vt ad alios contractus celebrandos, sic & ad acquirendum sibi, prorsus sunt inhabiles.

S. item vobis, instit per quas pers. nobis acquir. S. in potestate, instit. qui sunt sui vel alien. Iuris.

XI.

20. Religiosi, solenni paupertatis voto obstricti, nihil proprii in particulari habere possunt. *A*

patet per c. non dicatis, 12. quest. 1. & c. cum ad Monasterium, & c. Monachi, extra de statu Monach. Concil. Trident. Sess. 25. c. 2. de Regularibus.

XII.

21. Quod etiam in fugitiuis, & Apostatis, & ijs qui ex licentia superioris, vel Summi Pontificis, extra claustrum degunt, obtinet,

c. Abbates, & ibi glos. 18. quest. 2. Abbas in c. quod à te, de Cler. coniug. num. 7. & c. ultimo, de Regular. num. 3. Zaf. in l. possessio, S. per seruum, num. 8. ff. de acq. poss. Mol. disp. 140.

XIII.

22. In cōmuni verum habent rerum temporalium ad suam communitatem spectantium Dominium, ita vt eas ipsa communitas vero titulo possideat, & de ijs, pro libitu disponere possit.

Concil. Trident. Sess. 25. cap. 3. de Regularib.

XIV.

23. Diuersum est in Familia Fratrum Minorum, qui & in cōmuni & in particulari solum nudum vsum, omnium rerum, etiam vnico actu consumptibilium habent.

Ita declaratum est per Nicolaum Tertium. cap. exiit qui seminat, de verborum significatione. lib. 6. & Clementem Quintum, in Clementina exiit de Paradiso, de verbor. significat. Concil. Trident. d. loco Molina disput. 140.

24 Non

XV.

24. Non professi, sed tantum per votum simplex acceptatum ab Ecclesiâ, facti religiosi, non sunt incapaces, Dominij rerum temporalium, sed retinent illud, quamdiu superiori eorum placuerit, neque tamen sine consensu eius, vllum earum vsum habere possunt.

Concil. Trident. Sess. 25. cap. 16. de Regularib. Molina disp. 139.

XVI.

25. Ceteri clerici ad nullum religiosæ vitæ genus adstricti, idem ius in bonis temporalibus, quod & laici, modis à Iure gentium, & ciuili receptis comparant.

c. Episcopi, & c. sint manifesta, 12. quest. 1. & l. sacrosancta, C. de Episcop. & Cleric. Molina disp. 142.

SECTIO. III. De Obiecto Dominij.

I.

26. **R**erum incorporalium non propriè dicimur habere Dominium, sed per quandam iuris interpretationem:

per l. rectè dicimus, 25. ff. de V. S.

II.

27. Homo non est Dominus membrorum suorum, nec vitæ: vnde de vita membrisque pro arbitrio disponere non potest. *A* adeoque nec ipsa Respubl. habet directum Dominium, in vitam suorum subditorum, *B* Sed solus Deus.

A l. liber homo ff. ad l. Aquil. glos. in c. placuit, 23. quest. 5. *B* Non enim potest pro arbitrio occidere quosuis homines, quod autem occidat nocentes, hoc tanquam minister, & instrumentum Dei

B 2

facit,

facit, cuius loco gladium portat, Roman. 13. vers. 4. C Deuter. 32. Ego occidam, & ego viuere faciam.

III.

28. Potest tamen vnus homo, alterius hominis vtile Dominium comparare; sic vt habeat ius ad omnes eius operas, quas recta ratio postulat, item ad omnes fructus & emolumenta, quæ ex eo percipi possunt.

l. fructus hominis, & l. in hominis, ff. de operis seruor. & §. 1. instit. qui sunt sui vel alien. iur Molina disp. 36. & 38.

IV.

29. Res sacræ, siue eæ immediatè ad cultum Diuinum destinatæ sint. vt calices, cruces, & omnia Ecclesiæ ornamenta, siue mediatè, pro ministrorum Ecclesiæ sustentatione, siue mobiles, siue immobiles, Dominio priuatorum non subiiciuntur adeò vt nec Clericorum sint.

c. 2. extra de donation. c. nulli c. pradia. c. quicquid 12. quest. 2. §. res sacræ instit. de rer. diuis.

V.

30. An verò reddituum Ecclesiasticorum Dominium Clerici comparent, grauitè inter Dd. controuertitur. Nobis Affirmantium opinio, & veritati & rationi magis consentanea videtur.

Per c. vnicum de Cleric. non residentibus in 6. & c. Ecclesias, 13. quest. 1. Couarr. c. cum in officiis, de testamentis. num. 12. post D. Thom. quod lib. 6. art. 12. & Dominicum Soto lib. 10. de inst. & iure. quest. 4.

VI.

31. Quod de rebus sacris dictum est, idem de sanctis, & religiosis, intelligi volumus.

per §. nullius instit. hoc tit. & l. si in emptione, §. omnium, ff. de contrahen. emptio.

SECTIO

SECTIO. IV.

De Modis Acquirendi Dominij Iure Gentium.

I.

32. **P**rimarius acquirendi Dominij Modus de iure gentium est, occupatio earum rerum, quæ secundum naturam relictæ communes omnium hominum, nullius in bonis sunt, *A* esse tamen possunt. *B*

A quod enim nullius in bonis est, naturali ratione occupanti conceditur, §. fera instit. h. t. & l. 3. in princip. ff. eodem B gl. in §. nullius, inst. hoc tit. & VVesenb. in d. §. fera num. 1.

II.

33. Hinc feræ bestię, & volucres, per venationem & aucupium captæ, fiunt capientium, siue quis in suo, siue in alieno fundo capiat: *A* adeò vt etiam contra prohibitionem venantes, capta sua faciant. *B*

A d. §. fera instit. hoc tit. & d. l. 3. in princip. ff. eodem. B Mynsing. in d. §. fera, num. 8. & Schneiden. ibidem num. 7. gl. in l. diuus, ff. de seruitut. rustic. pradio. Capol. in tract. de seruit. rustic. pradio. cap. 21.

III.

34. Si quæ animalia naturâ quidem suâ fera, ex accidenti tamen mansuefacta ab alio occupentur, tum primum occupantis fiunt, dum animum reuertendi ad priorem dominum habere desinunt. *A* Quod si desuetudo reuertendi ab occupantis proficiscatur insidiis, is nequaquam captorum animalium Dominus efficietur, sed furti actione conueniri poterit. *B*

B 3

A §. pamo-

A §. pavonum, instit. hoc tit. & l. naturalem, §. in iis autem ff. eodem. B l. Pomponius, §. idem Pomponius, ff. Familiae hercis. l. si pavonem, & l. qui serva ff. de furtis.

III.

35. Piscari in fluminibus publicis, cuique permissum est, & contra prohibentem actio iniuriarum competit; A nisi diuersum Principis, vel Populi voluntate sit constitutum, B vel longissimâ temporis præscriptione, cuius initij memoria non exteraliter sit receptum. C

A §. flumina, instit. hoc tit. & l. iniuriarum, §. si quis me, ff. de iniuriis. B l. quominus, & ibi gl. ff. de flumin. C l. si quisquam, ff. de diuers. temp. præscript. l. hoc iure: §. ductus aqua ff. de aqua quotid. & est.

V.

36. Capta in bello iusto, fiunt capientium, A siue sint res, siue personæ. B Quod tamen procedit in rebus mobilibus, C & personis singularibus, D nec ad bellum inter Christianos gestum, extendendum est, E

A l. naturalem, §. fin. ff. hoc tit. B l. adeò, in princ. ff. eod., & l. 1. in princip. ff. de acquir. possess. C Immobilia enim fisco applicantur, l. si captiuus, ff. de capt. & postlim. reuer. gl. in l. diuus, ff. de iure fisci. D Nam ciuitates captae ab hostibus non fiunt eorum servæ, sed subdita quoad Iurisdictionem Schneiden. in §. item ea quæ ex hostib; instit. hoc tit. num. 2. E Couarr. in c. peccatum parte 2. §. 11. de R. I. num. 6. post Bart. in l. hostes, ff. de capt. & postlim. reuer.

VI.

37. Lapilli, gemmæ, aut aliæ res preciosæ à nullo unquam possessæ, A in littore maris inuentæ & apprehensæ, B repertori acquiruntur.

A Nam res in littore maris, publicis itineribus, vel loco privato amissæ, non sunt apprehensoris, per §. fin. instit. hoc tit. B non enim sufficit solus visus, sed requiritur apprehensio, ut est communis sententia

nis sententia Dd. post. gl. in §. item lapilli, instit. hoc tit. & Invenire est apprehendere per l. si Barsatorum C. de fideiussor. & mand. & l. possideri §. Neratius, in fine ff. de acquir. possess.

VII.

38. Quærentur etiam nobis Dominia rerum accessorio modo. Hinc procreatione animalium nostrorum, tam rationabilium quàm irrationabilium, eorum, quæ ex his generantur Domini efficiuntur.

§. item ea quæ ex animalibus, & ibi gl. instit. hoc tit. l. item quæ ex animalibus, & l. vel quæ ex his, ff. eodem.

VIII.

39. Alluvione: si quid agris nostris adiectum sit à fluminibus publicis, A ita latenter ut deprehendi non possit quantum & quid quovis temporis momento adijciatur. B

A qui in publico non in privato alluvio agnoscitur. l. lacus ff. hoc tit. B nam ea quæ vi fluminum adiecta vel importata sunt, sondici possunt, l. si quis nec causam, §. fin. ff. si cer. petatur.

IX.

40. Licet & vis fluminis partem aliquam de prædio vicini detrahens & meo adferens meam faciat, non tamen prius quàm si negligentia prioris Domini fundo meo tamdiu adhæserit, donec terra unita fuerit, & arbores, quas secum traxit, radices egerint.

§. præterea. & d. l. adeò, ff. hoc tit. l. hoc amplius, §. Alfenus, ff. de damno infecto.

X.

41. Ratione vicinitatis: insula in flumine publico nata, iis acquiritur, quorum prædijs proximè cohæret.

§. insula, instit. hoc tit. & l. adeò §. insula iuncta l. inter eos ff. eodem.

XI.

42. Quod si insula eo tempore, quo est nata, uni ripæ proprior

propior fuit, postea verò alluione ita creuit, vt vtrique ripæ esset æque propinqua an communis eorum qui ab vtraque parte prædia habent, fiet? Nequaquam, sed eius permanebit, qui initio propiora ripæ prædia habuit.

text. in l. insula ff. hoc tit. Schneiden. in §. insula, institut. eodem num. 6.

XII.

43. Specificatione: cum ex aliena materia, noua species, quæ ad pristinam formam reduci non possit, A bona fide, efficitur. B

A *§. cum ex aliena, instit. hoc tit. l. adeo §. cum quis ex aliena, ff. eodem.* B *nam mala fides hoc casu nihil operatur, l. de eo, §. si quis, ff. ad exhibendum §. nunc admonendi instit. quib. alien. lic. vel non.*

XIII.

44. Accessione: quæ facto hominis fit.: A nec refert; sitne res quæ accedit principali villior, vel preciosior. B

A *vt si quis purpuram suam alieno vestimento intexuerit ornandi vestimenti gratiâ §. si tamen instit. hoc tit.* B *per l. cum aurum, §. perueniamus, ff. de auro & argen. legat. gl. in d. §. si tamen in V. preciosior.*

XIV.

45. Confusione & commixtione specierum: & ex confusione quidem corpus siue voluntate Dominorum, siue casu fortuito factum, eorum commune efficitur.

§. si duorum instit. hoc tit. & l. adeo §. voluntas ff. eodem.

XV.

46. In commixtione distinguendum est. vel enim voluntate Dominorum, materiæ commixtæ sunt, & fiunt eorum communes pro indiuiso. A vel casu fortuito, & tum Domini materialium commixtarum rei vendicationem, propria parte habent. B

A *unde actio communi diuidundo competit, contra eum qui corpus*

corpus in solidum possidet l. idem Pomponius ff. de rei vendicat. B casu quo facilis est vnius materiæ ab alia separatio Mynsing. in §. quod si frumentum instit. hoc tit. num. 7. nam si difficilis sit, communi diuidundo competit. l. Marcellus, §. Pomponius ff. de rei vendic.

XVI.

47. A Edificatione: & in suo quidem solo ex aliena materia ædificans, durante ædificiò, nec rei vendicatione, nec ad exhibendum, veteri materiæ Domino tenetur. A in alieno verò ex sua materia, perdit ædificium, quod Domino soli cedit. B

A *Idg. idè, ne publicus urbis deformatur aspectus, l. ult. ff. ne quid in loco publico & l. 2. C. de Aedific. priuatorum.* B *quia omne quod solo inædificatur, solo cedit, §. cum in suo instit. hoc tit. gloss. in l. adeo §. cum in suo in V. inædific. ff. eodem.*

XVII.

48. Vti ædificia solo, tanquam suo fundamento cedunt, pari ratione & plantæ, quæ à terra sustinentur, & ex ea vitam hauriunt, modò tamen radices egerint.

§. si Titius instit. hoc tit. & d. l. adeo §. si alienum & l. qua ratione in princip. ff. eodem.

XVIII.

49. Idem obtinet in satione: Sata enim cedunt solo; nec refert siue quis bona fide, siue malâ fundum alienum conseruerit:

§. qua ratione instit. hoc tit. & d. l. qua ratione in princip. ff. eodem.

XIX.

50. In scriptura controuersum est, illane chartæ, an hæc scripturæ cedat. Quæ controuersia fœdere distinctionis componi potest: Vel enim scriptura preciosior est charta,

charta, & ea scripturæ succumbet; vel charta preciosior scripturâ, & contrarium statuendum erit.

per l. in rem, § in omnibus, ff. de rei vendic. ubi dicitur, per praualentiam id quod preciosius est, trahere ad se minus preciosum Mynsing. in §. si quis in alieno instit. hoc tit. num 4.

XX.

51. Quod & in pictura obseruatur. Qui enim tabulam alienam pingit, & picturæ suæ, & tabulæ alienæ, Dominus est. *A* nisi tabula sit preciosior picturâ, *B* vel res immobilis, *C*

A l. quæ ratione §. litera ff. hoc tit. B per d. l. in rem §. in omnibus ff. de rei vendic. C. Schneiden. & Mynsing. in d. §. si quis in aliena, & ibi gl. in V. tabulam.

XXI.

52. Perceptione fructuum ex re aliena: quam bona fide id est illasâ conscientiâ possidemus. *A* Dicuntur autem fructus, ea omnia, quæ supersunt, deductis expensis, quarendorum, colligendorum, & conseruandorum fructuum gratiâ, factis, *B*

A §. si quis à non domino, instit. hoc tit. l. bona fidei ff. eodem l. certum C. de rei vendic. l. nunquam nudæ, in princip. ff. hoc tit. B Schneiden in d. §. si quis à non domino, textus in l. à Domino, §. fructus ff. de heredit. petit. & l. quod in fructus ff. de usuris & l. fructus ff. de operis seruorum. l. 2. C. de fruct & lit. expen.

XXII.

53. Fructus, alij sunt naturales, quos natura sua sponte producit: alij industriales, in quibus industria humana & natura cooperatur: alij ciuiles qui ex prouisione hominis veniunt propter rem. Horum omnium alij pendentes, alij percepti, percipiendi alij. Perceptorum, aliqui exstantes, aliqui consumpti.

Schnei-

Schneiden. in d. §. si quis à non domino num 3. & Mynsinger. ibidem. num. 7.

XXIII.

54. Quod ad fructus pendentes attinet, eos bonæ fidei possessor suos non facit, sed tenetur Domino fundi quicumque illi sint restituere.

Quia pars fundi censentur, & eadem cum fundo actione vendicantur. l. fructus ff. de rei vendic. l. quasitum. §. ea verò ff. de instruct. l. fundi ff. de action. empti & venditi. l. fin. §. ut fructus ff. que in fraudem credit.

XXIV.

55. Fructus naturales iam perceptos, si adhuc extent, bonæ fidei possessor suos non facit. *A* Quod tamen verum est, si sine titulo possideat: Secus est, si habeat titulum. *B*

A quia non ex facto & operâ eius nascuntur, l. fructus. ff. de usuris & l. fructus ff. de usucap. B l. bona fidei ff. hoc tit. & gl. in d. l. fructus ff. de usuris in V. bona fidei,

XXV.

56. De consumptis hæc tenenda est distinctio, Aut bonæ fidei possessor factus est in delocupletior, & tenetur ad æstimationem fructuum, conditione sine causa; *A* Vel non est factus locupletior, & ad nihil tenetur. *B* Idem est si habuit titulum. *C*

A glos. in l. & ex diuerso ff. de rei vendic. B Secundum gl. d. loco & Abbatem in c. grauis extra de restitut. spoliat. n. 6. l. 1. C. de petit. heredit. C. quia cum hoc casu de extantibus non teneatur multò minùs tenebitur de consumptis per d. l. bona fidei.

XXVI.

57. Fructus industriales percepti, si adhuc extent, licet summo iure efficiantur bonæ fidei possessoris; ita vt vendicari nequeant, siue cum, siue sine titulo possideat: *A* iudicis ta-

dicis tamen officio, eos Domino fundi restituere compellitur *B* At, si sint consumpti, ad obligationem restituendi nulla distinctione opus habemus. *C*

A Schneiden. in d. §. si quis à non domino num. 5. & ibidem Mynsing, nu. 9. *B* gl. in d. l. & ex diuerso, & Abbas d. loco. *C* quia eos pro cultura & curâ lucratur d. §. si quis à non domino & §. & si hereditas instituit. de offic. iudicis.

XXVII.

58. Fructus ciuiles, bonæ fidei possessor, si eos ex sua diligentia percepit, meritò facit suos, & soluens ei liberatur: si verò non ex sua diligentia, vt quia alter locauit soluens quidem non liberatur, possessor tamen eos suos facit, ex quo bona fides intercessit.

Schneiden. d. loco Bart. in d. l. & ex diuerso & in l. si urbana ff. de conductio, indebit Abbas in d. c. gravis num. 5.

XXVIII.

59. Bonæ fidei possessor, regulariter ad fructus tantum extantes tenetur, ante litem contestatam, *A* post litem verò contestatam, ad vniuersos perceptos, & consumptos. *B*

A Tamen enim presumitur esse in bona fide secundum Abbat. in d. c. gravis num. 7. *B* l. 22. C. de rei vindicatione & l. 1. C. de perit. heredit. Ratio est, quia omnis possessor etiam optima fidei, post litem contestatam, in mala fide esse incipit, cum probabiliter de iure suo dubitet, quod dubius sit litis euentus, vt habetur in l. quod debetur ff. de peculio Schneiden. in §. & si in rem instit. de officio iudicis num. 7.

XXIX.

60. Quædicta sunt de fructibus à bono fidei possessore restituendis, limitantur non procedere, casu quo per triennium fructus vsucepisset, & præscripisset.

Abbas in d. c. gravis num. 11.

XXX.

61. Quando quis ab initio fuit malæ fidei possessor, & ex

& ex postfacto bonæ, à tempore quo cepit esse in bona fide, fructus suos facit.

Si bona fides in eadem persona superuenit. Nam si successit defuncto, vt heres, & defunctus erat malæ fidei possessor, fructus suos non facit, quia censetur malæ fidei, representat enim defunctum & eius personam l. 2. C. de fructib. & litium expens. & l. sequitur §. heres ff. de vsucap. Abbas in d. c. gravis nu. 15. Molina disput. 65.

XXXI.

62. Si ab initio fuit bonæ fidei possessor. tractu autem temporis mala fides superuenit, de priori tempore dicendum est vt in bonæ, de posteriori vt in malæ fidei possessore.

Abbas in d. c. gravis num. 11. ext. de restit. spoliar.

XXXII.

63. Malæ fidei possessor, de omnibus fructibus tenetur, etiam percipiendis, si sine titulo sit, & sic improbilissimus. *A* Si verò titulum habeat, à percipiendis regulariter excusatur. *B*

A gloss. in l. si nanis. ff. de rei vindicatio. & textus est in l. 1. C. de fide & iure hasta Couarr. in c. peccatum parte 2. §. 6. num. 4. *B* gloss. in l. & ex diuerso. ff. de rei vendi.

XXXIII.

64. Excipiuntur tamen aliqui casus, quibus malæ fidei possessor non excusatur à fructibus percipiendis ob titulum, vt si ab alienante in fraudem creditorum, vel à metu coacto, vel contra interdicta legum, vel à fitco non solenniter vendente, emerit.

Abbas in d. c. gravis num. 7. glossa in l. sed & partus in V. potui ff. quod metus causa.

XXXIV.

65. Thesauri inuentione: qui in suo fundo inuentus, totus repertoris erit. *A* in alieno pro dimidia parte *B* modo non data opera cum quaesierit. *C*

C 3

A l. uni

A *l. unica C. de Theſauris*. B *l. ſi is qui in aliena ff. hoc tit.*
C *Natura enim non patitur ut aliquid de alieno premeditato
conſilio concupiſcas Mynſing. in §. theſauros inſtit. hoc tit. nu. 3.*

XXXV.

66. Dubium eſt, cuinam acquiratur theſaurus dire-
cto an utili Domino. Nos directo utilem præferendum
eſſe, exiſtimamus.

*Theſaurus enim eſt fortuna donum, per d. l. ſi is qui in aliena, §.
1. ff. hoc tit. ad vaſallum autem ſpectat damnum fortuna l. 1. in fi-
ne C. de Iure Emphiteutico, ergo & commodum ad eundem ſpecta-
bit per l. ſecundum naturam 10. ff. de Regul. Iur.*

XXXVI.

67. Traditione: ſi Tradens ſit dominus rei traditæ A
corporalis, B alienari non prohibetæ, C liberè bona ſua
adminiſtrare poſſit, D animumque transferendi Domini
E iuſtā ad hoc impuſus cauſā habeat. F

A *L. nemo 54. ff. de R. I.* B *in corporalia enim, non tradun-
tur, gl. in §. incorporales, inſtit. de reb. incorpor.* C *videlicet
non ſacra, non religioſa, quæ obligari non poſſunt per §. ſacra in-
ſtit. hoc tit.* D *nam quia pupillus liberam bonorum adminiſtrati-
onem non habet idē nec Dominium ullius rei ſine tutore in alium
transferre poteſt per l. obligari §. pupillus ff. de authoritate tuto-
rum* E *Nam tradens rem aliquam commodati vel depoſiti gratiā
Dominium in accipientem non transfert Mynſing in §. per tra-
ditionem inſtit. hoc tit. num. 2.* F *l. nunquam nuda in princip.
ff. hoc tit.*

XXXVII.

68. Emptione: ſi precium venditori ſit ſolutum, A
aut eo nomine ſatisfactum, B vel fides de eo habita. C

A *poteſt enim rem venditam venditor ab emptore, precio nō
ſoluto, vindicare arg. l. ſi quaſi, ff. de pign. actio. facit lex Iulia-
nus, §. offerri & l. bona fides in princip. ff. de actio. emp.* B *paria
enim ſunt in iure ſolui, vel aliter ſatisfieri, per fideiuſſores, vel pig-
nora,*

*nora, ut habetur in l. procuratoris, §. penult. ff. de tribut. actio.
C §. vendita inſtit. hoc tit. l. inciuile C. de rei vindicatio.*

XXXVIII.

69. Traditione clauium: ſi cæ in conſpectu domus vel
horrei, A habili cauſa præcedente offerantur- B

A *l. clauibus. ff. de contrahend. emptio* B *ex cauſa enim cu-
ſtodia clauium traditio nil operatur per l. cum pater. §. pater plu-
ribus ff. de legatis 2.*

XXXIX.

70. Quod & ad traditionem inſtrumenti extenden-
dum eſt, ut ſi quis empto mancipio, inſtrumentum emp-
tionis mihi donatario tradat, Dominium in me tranſtulif-
ſe cenſebitur.

Mynſing. in §. item ſi quis inſtit. hoc tit. num. 2.

XL.

71. Quamuis regulariter rerum Dominia nuda tradi-
tione non transferantur A in multis tamen caſibus hæc re-
gula vitatur. B

A *l. traditionibus, C. de pactis l. nunquam nuda ff. hoc tit.* B
textus eſt in §. interdum inſtit. hoc tit.

XLI.

72. Et ita quidem voluntas Domini rem ſuam in ali-
um transferri volentis efficax eſt, ut per eam etiam incertæ
perſonæ Dominium quaeri poſſit.

*ut ſit cum quiſpiam princeps pecuniam in vulgus ſpargi curat,
tum enim quod quiſq. apprehēdit eius fiet §. hoc amplius inſtit. hoc
tit. & l. quæ ratione, §. hoc amplius ff. eodem.*

XLII.

73. Vnde apprehendens rem pro derelicto habitam,
ſiue ſit mobilis ſiue immobilis A ſit eius Dominus, quaſi
occupatā re, quæ nullius in bonis ſit, cum rem pro derelicto
habens eius dominus eſſe deſinat. B

A *gloſ. in §. quæ ratione verius in V. deſinit inſtit. hoc tit. B l.
1. & l. id quod ff. pro derelicto. Mynſing. in d. §. hoc amplius n. 2.*

SECTIO.

SECTIO. V.

De Modis Acquirendi Dominij Iure Ciuili.

I.

74. **D**Vpliciter de iure ciuili nobis Dominium acquiri potest: per vniuersitatem, & titulo singulari.

Mynsing. in §. haftenus inst. per quas person. nob. acquir. n. 2.

II.

75. Præcipuus titulorum vniuersalium, est successio hæreditaria. *A* quæ duplici iure nobis defertur, vel ex testamento, quæ testamentaria, vel ab intestato, quæ legitima vocatur. *B*.

A l. hereditas. 62. ff. de R. I. & §. videamus instit. per quas person. nob. acquir. B l. 1. & 3. ff. de petit. heredit. l. 3. ff. pro socio VVesemb. in instit. de heredit. quæ ab intestato deferuntur in princip. num. 11..

III.

76. Ex testamento, tum primum transfertur ius successionis, in scriptum à testatore hæredem, cum testamentum perfectum fuerit. *A* quod fiet, si secundum regulas præscriptas à Iure conficiatur. *B*

A nam ex imperfecto testamento, nihil peti potest l. ex imperfecto C. de testam. B Covarr. cap. 2. de testam. num. 9.

IV.

77. In multis tamen casibus ommissio solennitatum, in confectione testamenti de iure communi obseruari solitarum, illud non reddit invalidum.

Possunt enim speciali loci vel personarum privilegio, nonnullæ communis iuris observationes, hac in parte relaxari, per l. si non speciali.

speciali C. de testamentis, & l. hac consultissima, §. ex imperfecto C. de testament.

V.

78. Secunda species successionis hæreditariæ, (quæ est. Subrogatio quædam alicuius personæ, in locum & ius alterius, ipsa lege ex tacita & præsumpta voluntate defuncti obueniens) *A* tum primum locum habet, si is de cuius successione queritur intestatus decessit. *B*

A l. 1. ff. de petit. heredit. Nouella 118. de heredit. ab intest. venient. B causa enim testati, est prior causâ intestati & quoad illi locus esse potest, tamdiu hæc excluditur, l. 6. §. 1. ff. de iniustorup. testam §. proximus instit. de legit. agnat. success.

VI.

79. Bonorum possessio iure prætorio introducta. *A* nihil aliud est, quam ius retinendi, & persequendi patrimonij, quod cuiusque cum moritur fuit. *B* Et licet ab hæreditate, quæ iure ciuili defertur, secundum se naturamque suam considerata differat, idem tamen eius effectus est, qui & hæreditatis. *G*

A §. 1. instit. de bonor. possess. & §. ult. instit. per quas pers. nobis acquir. B l. 3. §. bonorum ff. de bonor. possess. C Zasius in rub. tit. ff. quorum bonorum. n. 3. l. 1. ff. de bonorum possess. & §. quos autem instit. eodem

VII.

86. Arrogatio est, gratuita alicuius qui sui iuris est, in filium coram Imperatore, vel eo, cui ab Imperatore delegata est cognitio causæ, electio. *A* Et licet olim omnia bona arrogati, ad arrogatorem pleno iure spectassent. *B* hodie tamen, non plus iuris arrogator in bonis arrogati habet, quam pater ipse naturalis. *C*

A §. adoptio & ibi glos. in V. rescripto instit. de adoptio. & Dd. post text. in l. 2. & in l. arrogationes C. de arrogatio. B instit. de acquisit. per arrogat. in princip. C l. cum oportet C. de bon. quæ libet §. qui nobis instit. per quas person. nob. acquir.

VII.

81. Eodem refertur addictio bonorum libertatis conseruandæ causâ. Quæ ut vim suam habeat, subsequenter requisita præsupponit; ut nullus, neque ex testamento, neque ab intestato hæres existat, & is cui bona sit addicuntur, idoneè caueat creditoribus de solido, quod cuique debetur soluendo, iudicisq; autoritas interueniat.

Toto tit. instit. de eo, qui liber. causâ bo. addic. ubi Mynsing. in §. hac constitutio. num. 2. l. 2. & 4. ff. de fideicommiss. libert.

IX.

82. Publicatione seu confiscatione, omnium bonorum publicatorum, Dominium fisco quæritur.

l. 27. §. sed & serui ff. de adult. l. 23. §. si fund. ff. de seruit. rustic. prædial. quisquis. C. ad l. Iuliam Maiest.

X.

83. Sic per ingressum religionis, omnia bona ingressi ad Monasterium modò capax sit, pleno iure pertinent.

Auth. ingressi C. de sacros. Eccles. Molina disp. 140.

XI.

Sigillatim varijs modis Dominiū nanciscimur, inter quos non postremum locū vsucapio obtinet. *A* quæ per cōtinuationem possessionis temporis à lege definiti, rem aliquam Dominio nostro subiicit. *B* Hæc est vel rerum mobilium, & propriè vsucapio, vel rerum immobilium, & præscriptio vocatur. *B*

A §. fin. instit. per qu. pers. n. nob. acquir. *B* l. 3. ff. de vsucap. *C* glos. in d. l. 3. & instit. in principio in *V. vsucapiuntur vsucapio.*

XII.

85. Vtraque ut procedat, regulariter requiruntur. *Po*na fides, iustus titulus, traditio vel aliquid eius loco, cōtinuatio possessionis, siue per siue per se, alium, & tempus legitimum.

Text. est in princip. tit. inst. de vsucapio ubi Schneiden. & Mynsing. gl. in rubr. tit. ff. de vsucapi.

XIII.

86. Secundo quærentur Dominiā de iure ciuili titulo singulari per donationem; quæ origine quidem iuris gentium est. *A* secundum formam verò considerata, iuris ciuilis. *B* Ea; mera quædam liberalitas, quæ nullo iure cōgente fit, sed ex sola donantis munificencia procedit, esse dicitur. *C*

A Mynsing. in rubr. instit. de donat. num. 1. & Wesenb. ibidem. nu. 11. *B* Instit. de donatio. in princip. *C* l. 1. & l. donari ff. de donatio.

XIV.

87. Donationis duæ sunt præcipuæ species, causâ mortis & donatio inter viuos. Prior, non ante vires suas accipit, quam post mortem donatoris. *A* Posterior vel statim vel in euentum conditionis, aut temporis designati, etiam donatore viuente, effectum suum sortitur. *B*

A quia enim donator se habere manuū quam donatarium si sit superstes, idè viuente donatore nihil iuris quæritur donatario l. non videtur & l. si mortis causâ ff. de donatio causâ mortis *B* §. alia instit. de donatio ubi Schneid. n. 1.

XX.

88. Tertiò. Legatum (quod est donatio quædā à defuncto relicta, ab hærede præstanda, rectā à die mortis testatoris, ad instar donationis causâ mortis, *B* Dominium rei legatæ in legatarium transfert. *C*

A §. posthac instit. de legat. *B* donationes, enim causâ mortis ad exemplum legatorum redactæ sunt §. est & aliud instit. de donatio. *C* l. legatū ff. de legat. 2. unde rei vëdicatio pro legato cōsequendo legatario competit. §. nostra autē constitutio inst. de legat.

XVI.

89. Et quidem cum res aliqua particularis alicui, vel in testamento vel ab intestato, directò & immediatè relinquatur, legatum vocatur, cum verò per interpositā personam, Fidei commissum singulare. *A* Quod ipsum inter

alios modos quibus sigillatim de iure ciuili Dominia rerum consequimur, connumeratur.

A *Schneideu. in rubr. tit. instit. de singulis reb. per fideicom. relict. n. 1.* B *toto d. tit. de sing. reb. per Fideicom. relict.*

XVII.

90. Quibus adijci potest ludus, adiuncta habens conuentionem qua ludentes successui ludi aliquod interesse exponunt, quod iuxta varium ludi euentum vnus amittat, alter acquirat.

Molina disp. 513. Couar. in c. peccatum de Reg. iur. in 6. parte 2. §. 4. num. 1.

XVIII.

91. Quæstionis est, an leges humanæ certum aliquem ludum prohibentes, & repetitionem eius quod quis ex eo lucratur perdenti concedentes, impedimento sint quominus per huiusmodi ludum Dominium in lucrante transferatur, Et eas hac in parte nihil impedire, verius est.

Ratio. quia restitutio lucri in penam & odium ludi statuta est, ideoq; amittenti, ius ad obtinendum lucrum competit, si actionem aduersus lucrantem intentet, & iudicis sententia subsequatur, autem quam is qui lucratus est, non tenetur soluere. Molina disp. 514. Couarr. in d. c. peccatum parte 2. §. 4. num. 4.

XIX.

92. Non minus cōtrouersum est: an in euentibus in quibus aliquis à filio familias, fure, vel quopiam alio ad alienandum impotente ludo lucrari non potest, talis filius, fur vel quispiam alius alienare prohibitus lucrari possit ab eo, qui potens est ad alienandum. Et negantibus subscribere placet.

Ratio. quia in ludo debet esse æqualitas inter colludentes cum cōtractus ludi ad commutatiuam institutiā pertineat. Effet autem magna inæqualitas si vnus ludentium exponeretur periculo perdenti alter verò non. Molina disp. 518. Couarr. d. loco.

SECTIO.

SECTIO VI.

Per quas personas nobis ius Dominij queratur.

I.

93. ET primò quidem non solum per nosmetipsos sed etiā per liberos nostros vtriusq; sexus, nobis acquiritur, modò tamen illi iure patriæ potestatis nobis sint subiecti, A Hocq; tam in filiis respectu patris, quàm nepotibus & pronepotibus respectu aui & proau locum habet B

A *l. acquiritur in principio ff. hoc tit.* B *Schneideu. in rub. tit. instit. per quas person. nob. acquir. num 6. per l. cum oportet. C. de bonis quæ liber.*

II.

94. Secundò per seruos acquiritur Domino, etiam invito & ignoranti. A Quod tamen verum est in acquisitione inter viuos facta, secus est de his quæ in vltima voluntate obueniunt. B

A *§ in potestate instit. qui sunt sui vel alien. iur. l. etiam in vitis ff. hoc tit.* B *Nam si seruus scriptus sit heres non aliter adhibet hereditatem quàm iussu Domini, idq; idè ne is qui in alterius est potestate in vitu obliget hereditati eum in cuius est potestate, ut habetur in l. qui in alien. ff. de acquir. heredit.*

III.

95. Hæc intelligenda sunt de seruo in quo plenum habetur Dominium, diuersum est in eo in quo quis vsufructum habet Nam in duobus tantum casibus vsufructuario utilis esse potest; si quid ex re fructuarij. & operis suis consequatur.

per §. de iis instit. per quas person. nob. acquir. & l. acquiritur. §. de his ff. hoc tit.

IV.

D 3

96. Vsufructu-

96. Vſuarius vnico tantum caſu; ſi nempe ex re Domini ſui quidpiam conſequatur, vnde operæ eius locari non poſſunt.

textus eſt in l. per ſeruam in princip. ff. de vſu & habitat.

V.

97. Seruus alienus bona fide poſſeſſus, ad inſtar vſufructuarij, bonæ fidei poſſeſſori in dictis duobus caſibus acquirit.

per d. l. acquiritur §. idem placet & l. etiam per furtiuus ff. hoc tit.

VI.

98. Cuius conditionem, quoad hoc, etiam liber homo bona fide pro ſeruo poſſeſſus, ſortitur.

d. l. acquiritur §. idē placet, & l. liber homo ff. hoc tit. in princ.

VII.

99. Quamuis regulare ſit per extraneam perſonam nihil nobis acquiri. A excipitur tamen ab hac regula procurator, qui mandatum à nobis ſuſcepit. B

A §. ex his itaq; inſtit. per quas perſon. nob. acqui. & l. 1. C. eodem B l. 1. §. per procurat. ff. de acquir. poſſeſſ. ubi Zaſius n. 7.

VIII.

100. Idem dicendum de inſtitutoribus, qui Dominiſ præponentibus in iis negotiationibus, in quibus præpoſiti ſunt acquirunt. A & Monachis, quorum in ſubiecta materiâ non abſimilis à ſeruili, conditio. B

A textus in l. 1. ff. de inſt. actio & §. 1. inſtit. quod cum eo qui in alien. poteſt. &c. B Zaſius in l. poſſeſſio. §. item acquirimus, n. 1. ff. de acquir. poſſeſſ.

Ad Maiorem Dei gloriam.

NOBILI DOMINO PAV-
LO à KRASNE KRASINSKI, HA-
RVM THESIVM PROPVGNATORI,
arctiſſimæ conuerſationis ergo app.

Franciſcus Borne mizza Tranſyl. Vngarus.

*INClytus, Aſtra & certamen quando ſubires,
Spectator mecum cum Ioue, Phæbus erat.
Teq; per inſignem Spectantes Iuris alumnum,
Ingenij Summum ſic cecinere decus.
Doctus hic, & rerū docto facit ordine praxim
Ex qua Iuſtitia Spectat habetq; decus.
Hinc præclara damus vêturæ Symbola laudis
Quâ ſibi, quâ ſtirpi, quâ patriaque cluet.
Et tacuere ſimul: cum me concludere verſum
Impulit auſpicijſ talibus alma Themis.
Nec ſine laude potes, ſed nec ſine Præſide magna
Conceptum de te, PAVLE, probare decus.*

